

แถลงการณ์ร่วม

กรณีประกาศฉบับที่ 86/2561

ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า

20 กันยายน 2561

จากเหตุการณ์ชุมนุมโจมตีเจ้าหน้าที่ทหารพรานที่ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี โดยมีเจ้าหน้าที่เสียชีวิต 2 นาย บาดเจ็บ 4 นาย เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2561 ไม่เพียงแต่เป็นเหตุการณ์ที่นำความเศร้าโศกให้เกิดกับครอบครัวและเพื่อนร่วมงานของผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเท่านั้นแต่ประชาชนทุกคนก็เสียใจไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน แต่เหตุการณ์ดังกล่าวนำมาซึ่งการไล่ล่าปิดล้อมตรวจค้นอย่างต่อเนื่องวันละ 24 ชม. นับตั้งแต่วันที่ 16 กันยายน 2561 จนถึงปัจจุบัน ในตำบลบางเขา และตำบลท่ากำชำ จังหวัดปัตตานี เป็นสองตำบลที่มีบริเวณใกล้เคียงเกิดเหตุชุมนุมโจมตี

จากการแถลงข่าวที่แจ้งกร้าวของ พล.ท. ปิยะวัฒน์ นาควานิช แม่ทัพภาคที่ 4 ที่กล่าวว่า เจ้าหน้าที่กว่า 1,000 นายที่เป็นกำลังรวมทั้ง ตำรวจ ทหาร นาวิกโยธิน หน่วยบิน และฝ่ายปกครอง ดำเนินการปฏิบัติการทางทหารเพื่อการจับกุมผู้กระทำผิดและ ขณะนี้กำลังเตรียมกฎหมายให้เข้มข้น โดยอาจจะต้องเอาผิด ถึงพ่อแม่ ภรรยา ญาติพี่น้องของผู้ต้องสงสัยที่กำลังหลบหนี ที่สำคัญ และประกาศให้ประชาชนในพื้นที่ ตำบลบางเขา และ ตำบลท่ากำชำ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี นำอาวุธปืน/เครื่องกระสุน และยานพาหนะมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พุทธศักราช 2557

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำของบุคคล กลุ่มคน แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นการกระทำจากคนในพื้นที่ดังกล่าวทั้งหมด การนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมายเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญเพื่อรักษาความสงบของบ้านเมืองและป้องกันมิให้เกิดการกระทำซ้ำ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งของเจ้าหน้าที่รัฐทุกภาคส่วนและเราสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ แต่การใช้กำลังประมาณ 1000 นาย เพื่อไล่ล่าคนร้ายเพียงไม่กี่คนเป็นการใช้กำลังที่ไม่ได้สัดส่วน (disproportionate use of force) อันจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาทิเช่น เกิดบรรยากาศของความหวาดกลัวเจ้าหน้าที่ เด็กที่จะเห็นอาวุธปืนตลอดเวลาในหมู่บ้านของตนเอง ประชาชนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติโดยเฉพาะอาชีพประมงพื้นบ้านเพราะพื้นที่ทำงานถูกกล่าวหาว่าเป็นพื้นที่ชองสุ่ม

ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้เป็นภาคีในสนธิสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 ว่าด้วยการปกป้องคุ้มครองบุคคลพลเรือนในระหว่างสงคราม หรือการขัดแย้งทางกำลังทหารแต่จากการแถลงของเจ้าหน้าที่ที่กล่าวว่า **“จะเอาผิด ถึงพ่อแม่ ภรรยา ญาติพี่น้องของผู้ต้องสงสัยที่กำลังหลบหนี”** และการประกาศให้ชาวบ้านนำยานพาหนะทุกชนิดมารายงานต่อเจ้าหน้าที่เป็นการลงโทษแบบเหมารวม (collective punishment) ซึ่งในอนุสัญญาเจนีวาฉบับที่ 4 ในมาตรา 33 มาจากข้อ 50 กฎข้อบังคับของเฮกว่า "ไม่มีการลงโทษทั่วไปทั้งทางการเงินหรือการลงโทษอื่น ๆ ต่อประชาชนเพราะการกระทำส่วนบุคคล ซึ่งการกระทำเหล่านั้นไม่

สามารถถือได้ว่าเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน" และนอกจากนี้ยังเป็นการละเมิดหลักสิทธิมนุษยชนในอีกหลาย ๆ ฉบับ

มาตรการนี้เชื่อว่ามีเป้าหมายเพื่อกดดันให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงและปฏิเสธการสนับสนุนผู้ให้ความรุนแรง แต่ผลที่ปรากฏอาจออกมาตรงข้ามได้เพราะประชาชนถูกกดดันและควบคุมการใช้ชีวิตประจำวัน ถูกกล่าวหาแบบเหมารวม และ ขาดความเชื่อมั่นในระบบกฎหมายเพราะการกล่าวหาโดยปราศจากหลักฐานกับคนหลายคนเพียงเพื่อจับกุมคนเพียงบางคนซึ่งเป็นการทำลายบรรยากาศการสร้างภาพลักษณ์และฟื้นฟูสังคม

องค์กรพัฒนาเอกชนมีความเป็นห่วงกังวลต่อแถลงการณ์และประกาศฉบับที่ 86/2561 ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค 4 ส่วนหน้า เป็นอย่างมาก องค์กรพัฒนาเอกชนตามรายชื่อด้านล่างนี้จึงขอเรียกร้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการดังกล่าวให้ทบทวนพิจารณาถึงความจำเป็นของประกาศดังกล่าวและแสวงหามาตรการที่ไม่กระทบกับประชาชนผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และให้คำนี้หลักสิทธิมนุษยชน และหลักมนุษยธรรม และหากพบว่าเกิดความเสียหายเดือดร้อนเกินสมควรต่อประชาชนผู้บริสุทธิ์จะต้องมีการชดเชยเยียวยาที่เหมาะสมตามสมควร

องค์กรและบุคคลร่วมลงนาม

มูลนิธิผสานวัฒนธรรม

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิมนุษยชนและการพัฒนา

มูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม MAC

เครือข่ายอาสาสมัครผู้ช่วยทนายความ SPAN

ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้

เครือข่ายผู้หญิงยุติความรุนแรงแสวงสันติภาพ 3 จังหวัดชายแดนใต้

องค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนปัตตานี

คณะทำงานวาระผู้หญิงชายแดนใต้

กลุ่มด้วยใจ

ดร.มุฮัมหมัดอิลยาส หน้่าปริง

นายชาฮารี เจ๊ะหลง นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นาย พิภพ อุดมอิทธิพงศ์

นางสาวละม้าย มานะการ โครงการพื้นที่ชุ่มน้ำ

นางสาวฐิติเนบ โกมลณี

นายปรัชญา ไตะอิด